

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia   czerwca 2011 r.

**Pan
Jan Słusznik
Dyrektor
Specjalnego Ośrodka
Szkolno-Wychowawczego
w Baryczy**

I/11/001
LKI-4114-01-08/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Baryczy (Ośrodek) kontrolę dotyczącą wprowadzania i przekazywania danych w systemie informacji oświatowej (SIO), w okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 maja 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Dyrektora Ośrodka w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę tę uzasadniają stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegające na:

- wprowadzaniu do SIO, danych na podstawie nieaktualnych orzeczeń lub niezgodnych z orzeczeniami zespołów orzekających poradni psychologiczno-pedagogicznych, które miały wpływ na wysokość kwot części oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez organ prowadzący w roku 2009, 2010 i 2011;
- nieterminowym przekazywaniu bazy danych oświatowych do Starostwa Powiatowego w Końskich;
- nieopracowaniu do 31 grudnia 2010 r., pisemnych procedur w zakresie ochrony danych osobowych, przetwarzanych w Ośrodku w ramach gromadzenia informacji o uczniach wymagających specjalnych metod organizacji nauki i pracy.

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. W okresie objętym kontrolą Ośrodek, dla którego organem prowadzącym jest Powiat Konecki, stosownie do przepisu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej², prowadził zbiory danych SIO, w skład których wchodziły zbiory danych m.in. o uczniach, słuchaczach, wychowankach oraz absolwentach. Zbiory te obejmują dane z poprzedniego roku szkolnego według m.in. typów lub rodzajów szkół i placówek oświatowych oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z opinii lub orzeczeń, o których mowa w art. 71b ust. 3-3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³.

Ośrodek z kilkudniowym opóźnieniem (2-3 dni), w stosunku do terminu określonego w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 16 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych w bazach danych oświatowych, zakresu danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych⁴, przekazywał bazy danych oświatowych do Starostwa Powiatowego w Końskich. Dane wprowadzane do SIO przez Ośrodek były podstawą do sporządzenia przez ministra edukacji narodowej tzw. *wykazu szkół i placówek prowadzonych/dotowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego*.

Na podstawie danych wprowadzanych przez Ośrodek do SIO, na uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjum (oraz od 1.09.2010 r. do szkoły przysposabiającej do pracy), wyliczana była przez Ministerstwo Edukacji Narodowej kwota części oświatowej subwencji ogólnej⁵.

W okresie od 1 września 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. Ośrodek wykazywał w SIO na dzień 30 września w poszczególnych latach następującą liczbę uczniów:

- 90 na rok szkolny 2008/2009, w tym 47 uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, 31 z umiarkowanym lub znacznym, 5 w stopniu głębokim oraz 7 uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- 96 na rok szkolny 2009/2010, w tym 49 uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, 35 z umiarkowanym lub znacznym, 5 w stopniu głębokim oraz 7 uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- 100 na rok szkolny 2010/2011, w tym 45 uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, 41 z umiarkowanym lub znacznym, 6 w stopniu głębokim oraz 8 uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W wyniku wprowadzania do SIO danych o rodzajach niepełnosprawności uczniów na podstawie nieaktualnych orzeczeń lub niezgodnie z nimi stwierdzono, że:

---

² Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

³ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 277, poz. 2746 ze zm.

⁵ Kwota subwencji wyliczana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej stanowiła iloczyn liczby uczniów wykazanych w SIO, współczynnika wynikającego z podanej wagi odpowiednio do rodzaju niepełnosprawności (dla ucznia z upośledzeniem w stopniu lekkim P2 wynosiła -1,40, dla ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym P4 – 3,60, dla ucznia z autyzmem, upośledzeniem w stopniu głębokim, z niepełnosprawnościami sprzężonymi P5 – 9,50), wskaźnika korygującego Di (0,9929584042 w 2009 r.; 0,9887105709 w 2010 r. i 0,9925610049 w 2011 r.) oraz finansowego standardu A podziału subwencji (4038,8121 zł w 2009 r. i 4364,3937 zł w 2010 r. i 4717,0119 zł w 2011 r.).

- na dzień 30 września 2008 r., pomimo braku aktualnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wykazano w SIO jedną osobę z upośledzeniem w stopniu lekkim (w gimnazjum). Natomiast z powodu zakwalifikowania niezgodnie z aktualnymi orzeczeniami, zawyżono liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym o cztery osoby (jedną w szkole podstawowej i trzy w gimnazjum) oraz zaniżono liczbę uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi o cztery osoby (jedną w szkole podstawowej i trzy w gimnazjum).
- na dzień 30 września 2009 r., pomimo braku aktualnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wykazano w SIO dwie osoby z upośledzeniem w stopniu lekkim (jedną w szkole podstawowej i jedną w gimnazjum) oraz jedną osobę z upośledzeniem w stopniu głębokim (zespół rewalidacyjno-wychowawczy). Z powodu zakwalifikowania niezgodnie z aktualnymi orzeczeniami, zawyżono liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym o trzy osoby (jedną w szkole podstawowej i dwie w gimnazjum), zaniżono natomiast liczbę uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi o trzy osoby (jedną w szkole podstawowej i dwie w gimnazjum).
- na dzień 30 września 2010 r., pomimo braku aktualnego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wykazano w SIO dwie osoby z upośledzeniem w stopniu głębokim (zespół rewalidacyjno-wychowawczy). Z powodu zakwalifikowania niezgodnie z aktualnymi orzeczeniami, zawyżono w SIO liczbę uczniów z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym lub znacznym o dwie osoby (jedną w szkole podstawowej i jedną w gimnazjum), zaniżono natomiast liczbę uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi o dwie osoby (jedną w szkole podstawowej i jedną w gimnazjum).

2. W wyniku stwierdzonych wyżej nieprawidłowości przy wprowadzaniu danych do SIO w 2008 r., kwota należnej części oświatowej subwencji ogólnej w 2009 r. dla organu prowadzącego została zaniżona o 152.394,15 zł oraz zawyżona o kwotę 63.363,88 zł. Ze zbilansowania ww. kwot wynika ogólne zaniżenie części ogólnej subwencji oświatowej w 2009 r. o kwotę 89.030,27 zł.

Poprzez wprowadzenie do SIO nieprawidłowych danych w 2009 r. kwota należnej części oświatowej subwencji ogólnej w 2010 r. została zaniżona o 122.980,98 zł i zawyżona o 99.679,32 zł. Ze zbilansowania ww. kwot wynika ogólne zaniżenie subwencji na 2010 r. o kwotę 23.301,66 zł.

Wprowadzenie ww. nieprawidłowych danych do SIO w 2010 r. spowodowało zaniżenie kwoty należnej części oświatowej subwencji na rok 2011 o kwotę 88.956,52 zł i zawyżenie jej o 122.666,36 zł. Ze zbilansowania ww. kwot wynika ogólne zawyżenie subwencji na 2011 r. o kwotę 33.709,84 zł.

W wyjaśnieniu złożonym w sprawie przyczyn wprowadzania do SIO danych niezgodnych z posiadanymi orzeczeniami, Dyrektor Ośrodka stwierdził m.in., że *zawyżone liczby uczniów wynikały z: (...) błędnego zakwalifikowania ucznia do grupy o wadze P4 zamiast P5. ...(...) wszyscy uczniowie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, jednak zdarza się, że są one nieaktualizowane na czas, co wynika ze specyfiki środowiska rodzinnego (patologia), terminów badań wyznaczanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną*

(długi czas oczekiwania na badanie), stan zdrowia uczniów niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim uniemożliwiający stawienie się na badanie ... (...).

Powyższe argumenty Pana Dyrektora nie mogą stanowić przesłanki do zaniechania sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym, danych gromadzonych przez Ośrodek w bazie danych oświatowych. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 1 i 6 ustawy o systemie informacji oświatowej, podmioty prowadzące bazy danych oświatowych obowiązane są do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym, danych gromadzonych przez nie w bazach danych oświatowych, a odpowiedzialność za wykonanie ww. obowiązków ponosi dyrektor oświatowej jednostki organizacyjnej.

Stwierdzone w trakcie kontroli przypadki braku posiadania przez Ośrodek, ważnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego naruszają § 6 ust. 1 i § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych⁶, zgodnie z którym do szkoły podstawowej specjalnej i gimnazjum specjalnego przyjmowane są na wniosek rodziców, dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

3. W okresie objętym kontrolą brak było w Ośrodku wewnętrznych uregulowań mających na celu zapewnienie ochrony przetwarzanych danych przed nieuprawnionym dostępem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem, a także ich modyfikacją, uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą. Odpowiedzialność za ten stan ponosi były dyrektor Ośrodka.

Dopiero od 1 stycznia 2011 r. wprowadzone zostały w Ośrodku, zgodnie z wymogiem art. 36 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁷ oraz art. 12 ustawy o systemie informacji oświatowej, regulacje organizacyjne i techniczne w celu zapewnienia ochrony przetwarzanych danych, w szczególności zabezpieczenia danych przed nieuprawnionym dostępem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem, a także ich modyfikacją, uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą. W Ośrodku obowiązuje zarządzenie nr 1/2011 z 1 stycznia 2011 r., na podstawie którego wprowadzony został *regulamin w zakresie przetwarzania danych osobowych w SOSzW w Baryczy*. Wyznacza on zasady dostępu do danych osobowych oraz sposoby ich wykorzystania i zabezpieczenia przez pracowników Ośrodka. Administratorem danych osobowych jest dyrektor Ośrodka. Zgodnie z ewidencją *osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w SOSzW*, upoważnionymi osobami do przetwarzania danych osobowych w Ośrodku (poza dyrektorem) jest zastępca dyrektora i sekretarz szkoły.

Osoby mające dostęp do danych osobowych (przetwarzanych w formie papierowej lub elektronicznej), stosownie do art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych, posiadały pisemne upoważnienie do przetwarzania danych nadane przez administratora danych

---

⁶ Dz. U. Nr 26, poz. 232 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

(Dyrektora Ośrodka), podpisały oświadczenie, że zostały zapoznane z ustawą o ochronie danych osobowych i zobowiązywały się do zachowania w tajemnicy danych osobowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wykazywanie w SIO danych wyłącznie na podstawie posiadanych ważnych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 2) zweryfikowanie danych wykazanych w SIO, w oparciu o ważne orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych i przekazanie ich do organu prowadzącego,
- 3) terminowe przekazywanie danych oświatowych do Starostwa Powiatowego w Końskich.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.